

Technologické parky na Slovensku: čas hrá proti nám

Author: Ing. Miroslav Talavašek | Published: 05.04.2011

Čo môžu, ba musia urobiť regionálne samosprávy, čo univerzity, investori, lokálne iniciatívy a zoskupenia, čo ministerstvá a vláda? Treba sa sústrediť na veľké projekty, alebo dať šancu všetkým záujemcom? Odpovede sa nie vždy zhodovali, jedno však zaznievalo unisono: Nesmieme zmeškať vlak! Podtitul stretnutia „Kde a ako sa rodia úspešné firmy?“ sa niesol štyrmi hodinami podujatia, nad ktorým prevzal záštitu predseda Košického samosprávneho kraja (KSK) Zdenko Trebuľa. Okrem spolupracujúceho RDF-Východ nechýbal tradičný hlavný partner stretnutí, MS architekti a partneri VSH Development, IPSA a Point Park.

Informačné technológie - samostatná kapitola?

Prezentáciu spoločností a inštitúcií, príkladov úspešných firiem aj v oblasti technológií a logických celkov otvoril Olaf Baumann, konateľ RWE IT Slovakia. Teda firmy z oblasti informačných technológií, etablovanej na Slovensku od roku 2004. Spoločnosť vlani v Košiciach zamestnávala viac ako 250 a v roku 2012 predpokladá nárast na úroveň 400 pracovníkov. Slovenská dcéra nemeckej RWE IT GmbH je zameraná na rozvoj, prípravu a údržbu IT-riešení. Už v prvých rokoch existencie vstúpila na trh s niekoľkými projektmi.

V súčasnosti RWE IT Slovakia zabezpečuje komplexné portfólio IT-služieb pre zákazníkov koncernu RWE v krajinách západnej, strednej a východnej Európy. V ďalších rokoch plánuje výrazne posilniť svoje pôsobenie v tomto regióne najmä v oblastiach:

- Centra Excelentnosti pre Testing (rozširovanie jeho pôsobnosti, kompetencií pri testovaní softvérových aplikácií a komplexnej infraštruktúry v oblasti automatizovaného testovania);
- Projektu leadership v rámci svojho európskeho teritória (vybudovanie kompetencie projektového manažmentu, ale aj dosiahnutie komplexnosti výstupov; od zozbierania prvotných požiadaviek zákazníka, cez kompletnú realizáciu, až po odovzdanie projektu zákazníkovi);
- Inovácií prostredníctvom projektov výskumu a vývoja (rozšírenie v rámci koncernových projektov v oblasti elektromobilov a inteligentných domácností, pri automatizovanom testovaní softvérových aplikácií, pri zapájaní univerzitných pracovísk do projektov a ich využívaní na skvalitnenie dodávok pre koncového zákazníka).

Vo svojich víziách sa spoločnosť zameriava na prirodzených a uznávaných partnerov v skupine RWE, ktorí

prispievajú k jej úspechu, pri zachovávaní efektivity nákladov a najvyššej kvality.

Priemyselné už sú, chýbajú však technologické

KSK chápe vedecko-technologické parky (VTP) ako prostriedok rozvoja a investičných príležitostí pre celú aglomeráciu Košice-Prešov i ako prvok posilnenia podmienok na rast zamestnanosti a konkurencieschopnosti. Za uplynulých 10 rokov vznikla v regióne sieť priemyselných, no nijaký technologický park. A to domáce a zahraničné firmy produkujúce vyššiu pridanú hodnotu ochudobňuje o spojenie s univerzitami a výskumnými inštitúciami.

Peter Ťapák z odboru regionálneho rozvoja Úradu KSK preto zdôraznil potrebu prepojenia základných kameňov regionálneho inovačného systému. Teda univerzít a výskumných inštitúcií, regionálnych priemyselných klustrov, inovačných agentúr, ale aj finančných zdrojov na krytie rozvojových projektov prostredníctvom rizikového kapitálu a tiež dlhodobých zdrojov. Súčasťou musia byť aj podnikatelia a nadnárodné spoločnosti ochotné spolupracovať a vytvárať spoločné projekty. Všetci a všetko na kľúčovom spojení, ktoré predstavuje práve VTP.

Skúsenosti zo sveta a z Európy ukazujú, že od rozhodnutia až po vybudovanie parku uplynú v 40 percentách prípadov 2 až 3 roky. Pritom až 2/3 parkov stoja v intraviláne miest, zvyšok do vzdialenosti 25 km. Dôležité je, aby v okruhu 50 km od VTP pôsobilo 1 až 5 univerzít; s ich väčším počtom sa zlepšujú aj podmienky na vznik a efektívne fungovanie parku. Neoddeliteľnou musí byť aj úzka spolupráca s finančnými inštitúciami, ako aj so spoločnosťami poskytujúcimi rizikový kapitál alebo zameranými na právne poradenstvo a ochranu duševného vlastníctva.

Takmer polovica európskych VTP využíva plochu do 20 ha, ďalšia štvrtina 20 až 60 ha. Z celkovej výmery parku však musí 15 až 30 % tvoriť zeleň zabezpečujúca kvalitné prostredie. Štatistiky existujúcich európskych VTP jasne hovoria aj o obsahu ich zastavanej časti. Tvoria ho najmä inkubátorové jednotky, technologické a univerzitné centrá, pričom súčasťou asi štvrtiny parkov sú tiež rezidenčné zóny.

Prevádzkové obraty sa až u dvoch pätín VTP pohybujú medzi 2,5 až 5 mil. eur. Rovnaký podiel sa pri podpore vzniku a „chodu“ VTP vzťahuje na verejnú správu, 12 % pripadá na súkromný sektor a 22 % predstavuje ich kombinácia. Dominantné služby parkov tvorí najmä rozvoj marketingu, strategické a podnikateľské plánovanie a správy budov.

VTP sa prevažne financujú z grantov, o čosi nižší je podiel subvencií a len 20 % predstavujú daňové stimuly či úvery s nízkym úrokom. Kľúčovým faktorom vzniku VTP je verejná podpora, vládne regulácie a tiež politické a ekonomické turbulencie.

Medzi najčastejšie etablovanými odvetviami vo VTP sú biotechnológie a biomedicína, IT a telekomunikácie, počítače a informatika, vývoj softvéru, internetové technológie a služby a environmentálne technológie.

Podľa Ťapáka by smerovanie na cestu rozvoja technologických parkov mohlo významne prospieť ekonomike KSK a východného Slovenska. Aj preto, lebo viac ako tri štvrtiny firiem pôsobiacich vo VTP ponúka služby nielen v rámci regiónu, ale aj mimo neho.

Zóna Kechnec: nielen komplexný rozvoj obce

Trochu iný pohľad na danú tému vniesol do diskusie starosta obce Kechnec Jozef Konkoly. Obec si totiž svoj ekonomický i sociálny rozvoj postavila na dôslednom využití jej územia založením priemyselnej zóny. Myšlienka vznikla už v roku 1996 a po prvej vládnej dotácii vo výške 6,12 mil. eur sa v nej na jeseň v roku 2003 etabloval prvý zahraničný investor, americká firma MOLEX. Od štátu získala ešte jednu dotáciu takmer 1 mil. eur určenú na dofinancovanie technickej infraštruktúry.

Dnes 3 časti priemyselnej zóny sumárne predstavujú územie s rozlohou 332 ha rozdelených medzi strategických investorov, malých a stredných podnikateľov a logistické centrum. Kým do konca minulého roka vzniklo v zóne tritisíc pracovných miest, obec ráta v 10-ročnom horizonte s 10-násobkom tohto množstva. K týmto prognózam ju oprávňuje nielen doterajší úspešný postup pri získavaní nových investorov, ale aj široká a kvalitne pripravená infraštruktúra územia priemyselnej zóny, ktoré ponúka nielen štandardné médiá a služby, ale tiež doplnkovú sieť služieb od sociálno-zdravotného komplexu, cez byty, multifunkčné priestory pre podnikateľov a firmy, kongresové a široké spoločenské možnosti, až po možnosti relaxu, ubytovania a športového vyžitia.

Konkoly sa myšlienke technologického parku nebráni. Zastáva však názor, že v dobrých a regiónu prospešných aktivitách treba pokračovať.

Už začatý potravinársky komplex patrí k ďalším plánovaným aktivitám obce, ktoré vytvárajú pridanú hodnotu samotnej priemyselnej zóny. Podobne aj perspektíva vytvorenia medzinárodnej Európskej integrálnej školy (od materskej školy až po vzdelanie univerzitného typu) so širokospektrálnym vybavením či vybudovanie aquaparku.

Myšlienka VTP nie je v Košiciach nová

Dokladom toho, že Košice s myšlienkou VTP nezačínajú až v tomto období, je projekt Biomedicínskeho centra v Košiciach, ktorý pred 3 rokmi vypracovali a vládny orgánom predstavili jeho iniciátori z košickej UPJŠ a zároveň predložili žiadosť o podporu z európskych štrukturálnych fondov na niekoľko veľkých projektov. Hoci v Česku išli rovnakou cestou, zámer sa tam nestretol s patričnou odozvou.

Rektor UPJŠ v Košiciach prof. Ladislav Mirossay pri prezentácii centra zdôraznil, že z celoslovenského hľadiska je ťažisko vedeckých kapacít v biomedicínskej oblasti a možnosti na vznik takéhoto centra reálne najmä v Bratislave a v Košiciach. Samotná košická UPJŠ - okrem lekárskej fakulty - disponuje na prírodovedeckej fakulte kvalitnými biológmi, chemikmi, informatikmi a odborníkmi ďalších príbuzných odborov. Okrem toho má reálnych partnerov na Technickej univerzite, Univerzite veterinárskeho lekárstva, ale tiež vo všetkých košických biomedicínskych ústavoch SAV rovnako, ako na Prešovskej univerzite, či IMUNe v Šarišských Michaľanoch.

Možnosť vzniku takéhoto technologického centra pre biomedicínsky výskum stále je. Vtedajšie i súčasné odporúčania hovoria: Robte to cez centrá excelentnosti! A tak momentálne nakupujú prístroje, nahrádzajú nimi už zastarané a veria, že centrum, aké existujú v mnohých okolitých európskych štátoch, sa podarí presadiť. Aby sa veda, výskum a ich aplikácie nediali iba na diaľku, ale v užšom kontakte.

Aj podľa Petra Ťapáka opodstatnenosť a životaschopnosť biomedicíny dokladujú aj príklady z východnej časti Nemecka, kde do tohto odvetvia smerujú najväčšie investície a vzniká tam veľké množstvo pracovných miest. Ako schodnú cestu ju chápe aj regionálna samospráva, podľa ktorej môže byť báza biomedicíny popri IT-oblasti jedným z kľúčových pilierov, na ktorom môže rásť ekonomika aglomerácie.

Časovo i vecne nadštandardný rozmer, ktorý dostalo košické stretnutie zamerané na otázky okolo technologických parkov, však nie je možné sumarizovať iba v jednom obsahovom súhrne. Aj preto ďalšie zaujímavé fakty, ktorými obohatili stretnutie zástupcovia ústredných orgánov štátnej správy, predstavitelia akademickej sféry, samospráv rôznych stupňov, projektových agentúr či už zabehnutých spoločností a investorov, prinesieme už čoskoro.

Ing. Miroslav Talavašek

Obrázky - ÚHA Košice (2), obec Kechnec (1,3) 1 - Integrovaná európska škola Kechnec 2 - Širší letecký pohľad na Košice - južný 3 - Plánovaný Aquapark v Kechneci

